

میکروفسیل های دریایی با دیواره آلی از سازند جیروود

جنوب غرب شاهرود

سید حسین هاشمی، مهناز فرهادیانی

گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه تربیت معلم تهران

چکیده

در رسوبات سازند جیروود در برش چینه شناسی دهسلا، جنوب غرب شاهرود، مجموعه متنوعی از میکروفیتوپلانکتون ها شامل آکریتارک ها و سیست پرازینوفیت ها با فراوانی قابل توجه و حفظ شدگی خوب وجود دارد. در پالینوفلورای مذکور اسکلوکودونت ها و کیتینوزواها نیز البته با فراوانی نسبی کمتر دیده می شوند. علاوه بر پالینومورف های شاخص محیط دریایی، اسپورها نیز به عنوان پالینومورف های تولید شده توسط گیاهان خشکی در نهشته های مورد مطالعه فراوانی و حفظ شدگی خوبی نشان می دهند. وجود انواع میکروفیتوپلانکتون های با گسترش چینه شناسی مشخص، در پالینوفلورای سازند جیروود در برش چینه شناسی مورد بررسی، نظیر:

Unellium lunatum, *U. piriforme*, *Cymatiosphaera perimembrana*, *C. radiosepta*, *Tornacia sarjantii*, *Dailydium pentaster*, *Chomotriletes vedugensis*, *C. bistochoensis*, *Papulogabata lobbata*, *Deltotosoma intonsum*

سن نسبی دونین پسین (فرازین - فامنین) را برای نهشته های مورد مطالعه پیشنهاد می کند. همچنین حضور هم زمان اسپورها در پالینوفلورای مورد مطالعه بیانگر رسوبگذاری در محیط دریایی حاشیه قاره ای است.

مقدمه

در دونین پیشین و میانی و تقریباً هم زمان با تشکیل خشکی وسیع کالدونین بر اثر عملکرد رخداد خشکی زایی پالئوزونیک پیشین در ایران، دریای کم عمقی در نواحی وسیعی از ایران مرکزی، شرق و شمال شرق ایران وجود داشت، به همین دلیل نهشته های دونین در مناطق مختلف کوههای البرز از نظر لیتو - و بیو فاسیس و سن نسبی تفاوت های قابل ملاحظه ای دارند. معرفی واحدهای سنگی مختلف (Assereto, 1963; Bozorgnia, 1973; Alavi & Bolourchi, 1973) در مناطقی که تقریباً با محدوده های مذکور مطابقت دارند نیز این نتیجه گیری در مورد وضعیت پالئوژئوگرافی دوره دونین در شمال ایران را تأیید می کند.

در بخش مرکزی کوههای البرز نهشته های مذکور، که با نام سازند جیروود شناخته می شوند، معمولاً به دونین پسین (فرازین - فامنین) نسبت داده شده اند (مسعودی، ۱۳۸۴، فهیمی، ۱۳۸۵، تابع، ۱۳۸۶). با توجه به جوان تر بودن این واحد سنگی در مقایسه با سازند خوش بیلاق (به عنوان مثال نگاه کنید به علوی نائینی، ۱۳۷۲) به نظر می رسد آغاز پیشروی دریای دونین بر روی خشکی کالدونین از شرق و شمال شرق و از اوایل دونین پسین